

ENERGIPOLITIK: GENERELLE PRINCIPPER

EU's udfordringer på energiområdet omfatter problemer såsom øget importafhængighed, begrænset diversificering, høje og svingende energipriser, stigende global efterspørgsel efter energi, sikkerhedsrisici, der påvirker produktions- og transitlandene, stigende trusler fra klimaforandringer, langsomme fremskridt i forbindelse med energieffektivitet, udfordringerne forbundet med den stigende andel af vedvarende energi og behovet for øget gennemsigtighed, yderligere integration og sammenkobling på energimarkedene. EU's energipolitik's nøglefokus er en række foranstaltninger til at opnå et integreret energimarked, sikkerhed i energiforsyningen og en bæredygtig energisektor.

RETSGRUNDLAG

Artikel 194 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Særlige bestemmelser:

- Forsyningsikkerhed: Artikel 122 i TEUF
- Energinet: Artikel 170-172 i TEUF
- Kul: I protokol 37 understreges de økonomiske konsekvenser af udløbet af EKSF-traktaten i 2002
- Kerneenergi: Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratomtraktaten) udgør retsgrundlaget for de fleste af EU's foranstaltninger inden for atomenergi.

Andre bestemmelser med indvirkning på energipolitikken:

- Det indre marked for energi: Artikel 114 i TEUF
- Den eksterne energipolitik: Artikel 216-218 i TEUF

MÅL

I henhold til Energiunionen (2015) er de fem hovedmål med EU's energipolitik:

- at sikre et velfungerende indre energimarked og sammenkobling af energinet
- at sikre energiforsyningsikkerheden i EU
- at fremme energieffektivitet og energibesparelser
- at dekarbonisere økonomien og skabe en overgang til lavemissionsøkonomi i overensstemmelse med Parisaftalen

- at fremme udviklingen af nye og vedvarende energiformer for bedre at tilpasse og integrere klimamålene i den nye udformning af markedet
- at fremme forskning, innovation og konkurrenceevne.

Artikel 194 i TEUF gør visse områder inden for energipolitikken til en delt kompetence, hvilket udgør en udvikling hen imod en fælles energipolitik. Den enkelte medlemsstat har ikke desto mindre fortsat ret til at »fastsætte betingelserne for udnyttelsen af dens energiressourcer, dens valg mellem forskellige energikilder og den generelle sammensætning af dens energiforsyning« (artikel 194, stk. 2).

RESULTATER

A. Generelle politiske rammer

Den nuværende politiske dagsorden styres af den omfattende integrerede klima- og energipolitik, som Det Europæiske Råd vedtog den 24. oktober 2014, og som har til formål at opnå følgende inden 2030:

- en nedsættelse af drivhusgasemissionerne med mindst 40 % sammenlignet med 1990-niveauet
- en stigning i andelen af vedvarende energi til 27 % af energiforbruget
- en forbedring af energieffektiviteten med 20 % med henblik på at nå op på 30 %
- en sammenkobling af mindst 15 % af EU's elsystemer.

Den 30. november 2016 foreslog Kommissionen pakken »Ren energi for alle europæere« ([COM\(2016\) 0860](#)) med det formål at holde Den Europæiske Union konkurrencedygtig i takt med, at overgangen til ren energi ændrer de globale energimarkeder. Pakken omfatter otte lovgivningsmæssige forslag, herunder styring, udformning af elektricitetsmarkedet (elektricitetsdirektivet, elektricitetsforordningen og forordningen om risikoberedskab), energieffektivitet, bygningers energimæssige ydeevne, vedvarende energi og reglerne for energitilsynsmyndighederne ACER.

Den 30. november 2016 fremsatte Kommissionen et forslag til forordning om forvaltning af energiunionen som en del af pakken »Ren energi for alle europæere«. Betænkningen blev vedtaget på plenarforsamlingen den 17. januar 2018 sammen med et mandat til interinstitutionelle forhandlinger. Den 20. juni 2018 indgik Parlamentet og Rådet en midlertidig aftale, som formelt blev vedtaget af Parlamentet den 13. november og af Rådet den 4. december 2018 (forordning (EU) 2018/1999).

Ifølge forordningen skal hver enkelt medlemsstat fremlægge en national energi- og klimaplan senest den 31. december 2019 og herefter hvert tiende år. Disse langsigtede nationale strategier vil føre til en politisk vision for 2050, der skal sikre, at medlemsstaterne opfylder målene i Parisaftalen. Disse integrerede nationale energi- og klimaplaner vil omfatte nationale mål, bidrag, politikker og foranstaltninger for hver af energiunionens fem dimensioner: dekarbonisering, energieffektivitet, energisikkerhed, det indre energimarked og forskning, innovation og konkurrenceevne.

B. Fuldførelse af det indre marked for energi

Den tredje energipakke, forordningen om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur (forordning (EF) nr. 347/2013), forordningen om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkedene (forordning (EU) nr. 1227/2011), elektricitetsdirektivet ([COM\(2016\)0864](#)) og elektricitetsforordningen ([COM\(2016\)0861](#)) og forordningen om risikoberedskab ([COM\(2016\)0862](#)) er nogle af de primære lovgivningsmæssige instrumenter, der sigter efter at bidrage til, at det indre energimarked fungerer bedre (se faktablad [2.1.9](#) om det indre energimarked).

C. Øget energieffektivitet

Hjørnестenen i EU's energieffektivitetspolitik er direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet, der blev vedtaget den 25. oktober 2012, og som sigter efter at få medlemsstaterne tilbage på rette spor, således at de kan opfylde 2020-målene. I november 2016 foreslog Kommissionen at revidere direktiv 2012/27/EU ([COM\(2016\)0761](#) og [COM\(2016\)0765](#)) for at styrke den energimæssige ydeevne for nye bygninger, fremskynde renovering af eksisterende bygninger for at gøre dem mere energieffektive og få mest muligt ud af det enorme potentiale for forbedringer af energieffektiviteten i byggesektoren (se faktablad [2.4.8](#) om energieffektivitet).

D. Styrkelse af eksterne energiforbindelser

En af de vedtagne prioriteringer fra Det Europæiske Råds møde i maj 2013 var at intensivere diversificeringen af EU's energiforsyning og udvikle lokale energiressourcer for at sikre forsyningssikkerhed og mindske afhængigheden af energi udefra. For så vidt angår vedvarende energikilder indførte direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 en målsætning på 20 %, der skal nås inden udgangen af 2020, og foreslog Kommissionen et mål på mindst 27 % senest i 2030 i et revideret direktiv om vedvarende energi ([COM\(2016\)0382](#)) (se faktablad [2.4.9](#) om vedvarende energi).

E. Styrkelse af de eksterne forbindelser på energiområdet

Kommissionens meddelelse med titlen »Energiforsyningssikkerhed og internationalt samarbejde — EU's energipolitik: Samarbejde med partnere uden for vores grænser« ([COM\(2011\)0539](#)) blev vedtaget den 7. september 2011 med henblik på at fremme yderligere grænseoverskridende samarbejde mellem EU og nabolandene samt skabe et mere omfattende reguleret område gennem en regelmæssig udveksling af oplysninger om mellemstatslige aftaler og samarbejde inden for områder som konkurrence, sikkerhed, netadgang og forsyningssikkerhed. I forlængelse af dette blev beslutningen om indførelse af en mekanisme for udveksling af oplysninger vedrørende mellemstatslige aftaler mellem medlemsstater og tredjelande på energiområdet ([T7-0343/2012](#)) vedtaget den 25. oktober 2012.

F. Forbedring af energiforsyningssikkerheden

I betragtning af hvor vigtig gas og olie er for EU's energiforsyningssikkerhed, vedtog EU flere foranstaltninger for at sikre, at der udføres risikovurderinger, og at der udvikles passende forebyggende handlingsplaner og beredskabsplaner. Forordning (EU) nr. 994/2010 om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerheden blev vedtaget den 20. oktober 2010 med henblik på at styrke forebyggelses- og kriseberedskabsmekanismer. Direktiv 2009/119/EF forpligter medlemsstaterne

til at holde minimumslagre af råolie svarende til 90 dages gennemsnitlig daglig nettoimport eller 61 dages gennemsnitligt dagligt indenlandsk forbrug, alt efter hvilken mængde der er størst. Kommissionen har foreslået at udvide anvendelsesområdet for direktiv 2009/73/EF (gasdirektivet) til rørledninger til og fra tredjelande, herunder eksisterende og fremtidige rørledninger ([COM\(2017\)0660](#)).

Som reaktion på krisen i Ukraine giver forordning 2017/1938 mulighed for øget regionalt samarbejde, regionale forebyggende handlingsplaner og nødplaner samt en solidaritetsmekanisme til opretholdelse af naturgasforsyningsikkerheden.

G. Forsknings-, udviklings- og demonstrationsprojekter

Horisont 2020-programmet løber fra 2014 til 2020 og er EU's nøgleinstrument til fremme af energiforskning. Der er samlet øremærket 5 931 mio. EUR til støtte til udviklingen af sikker og effektiv energi samt bæredygtig udvikling.

Den strategiske energiteknologiplan for EU (SET-planen), som blev vedtaget af Kommissionen den 22. november 2007, har til formål at fremme markedsintroduktion og -udbredelse af effektive energiteknologier med lave CO₂-emissioner. Planen fremmede foranstaltninger, der skulle bistå EU med at positionere sig, således at de teknologier, der var nødvendige for at nå de politiske mål, kunne udvikles, og det samtidig kunne sikres, at virksomhederne i EU kan få gavn af de muligheder, der opstår i forbindelse med en ny tilgang til energi. Meddelelse fra Kommissionen (C(2015)6317) om »Towards an Integrated SET Plan: Accelerating the European Energy System Transformation« evaluerede gennemførelsen af SET-planen og konkluderede, at 10 foranstaltninger bør iværksættes for at fremskynde omlægningen af energisystemet og samtidig skabe vækst og beskæftigelse.

Kommissionens meddelelse om energiteknologier og innovation ([COM\(2013\)0253](#)), som blev offentliggjort den 2. maj 2013, beskriver en strategi for at sikre, at EU fortsat har en teknologi- og innovationssektor i verdensklasse, som kan tage udfordringer frem til 2020 og derefter op.

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

Europa-Parlamentet har altid tilkendegivet sin stærke støtte til en fælles energipolitik til løsning af problemer inden for konkurrenceevne, sikkerhed og bæredygtighed. Det har flere gange opfordret til sammenhæng, beslutsomhed, samarbejde og solidaritet mellem medlemsstaterne, når de står over for aktuelle og fremtidige udfordringer i EU's indre marked, og til politisk engagement blandt alle EU-landene samt et stærkt initiativ fra Europa-Kommissionen om at gøre fremskridt hen imod opfyldelsen af 2030-målene.

Parlamentet har opfordret til større integration af energimarkedet og til vedtagelsen af ambitiøse og juridisk bindende mål for vedvarende energi, energieffektivitet og reduktion af drivhusgasser. I denne sammenhæng støtter Europa-Parlamentet en stærkere opslutning om EU's egne mål og understreger det forhold, at den nye energipolitik skal støtte det langsigtede mål om at reducere EU's drivhusgasemissioner med 80-95 % inden 2050.

Det støtter endvidere diversificeringen af energikilder og forsyningsruter samt betydningen af gas- og elforbindelserne gennem det centrale og sydøstlige Europa

langs en nord/syd-akse, etablering af flere sammenkoblinger, diversificering af terminaler for flydende naturgas og udvikling af rørledninger og herved åbningen af det indre marked.

I lyset af Europas voksende afhængighed af fossile brændstoffer glædede Europa-Parlamentet sig over SET-planen, idet Parlamentet var overbevist om, at planen udgjorde et afgørende bidrag til bæredygtigheden og forsyningssikkerheden og var en absolut nødvendighed for at nå EU's energi- og klimamål for 2030. Europa-Parlamentet understregede forskningens afgørende betydning for at sikre en bæredygtig energiforsyning og behovet for en fælles indsats inden for nye energiteknologier, både inden for vedvarende energikilder og bæredygtige teknologier for udnyttelse af fossile brændstoffer samt behovet for yderligere offentlig og privat støtte for at sikre en vellykket gennemførelse af planen.

Efter disse mål har Parlamentet givet udtryk for sin støtte til de foranstaltninger, som Kommissionen har foreslået i pakken om ren energi for alle europæere^[1] i følgende nylige vigtige beslutninger:

- Den 6. februar 2018: Parlamentet vedtog en række ikkelovgivningsmæssige henstillinger udarbejdet af Udvalget om Industri, Forskning og Energi, der har til formål at fremme innovation ved at forbedre borgernes aktive deltagelse og ved at planlægge en langsigtet vision om allokering af ressourcer^[2]
- Den 17. januar 2018: Parlamentet fastsætter nye, bindende mål for energieffektivitet og anvendelsen af vedvarende energi inden 2030. MEP'er støttede en reduktion på 40 % i EU's energiforbrug inden 2030 og en andel for vedvarende energi på mindst 35 %^[3]
- Den 19. december 2017: Europa-Parlamentet og Rådet enedes foreløbigt om energieffektive bygninger. Medlemsstaterne vil være forpligtet til at udarbejde langsigtede strategier for at sikre, at bygninger i EU næsten er energineutrale inden 2050^[4]
- Den 7. december 2017: Europa-Parlamentets Udvalg om Industri, Forskning og Energi og Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevarer har godkendt et sæt regler, som vil være bestemmende for Energiunionen^[5]
- Den 12. september 2017: Parlamentet vedtog en lovgivningsmæssig beslutning om nye regler, der tillader et EU-land, der står over for en akut mangel på gas, at advare andre medlemsstater om den forestående forsyningskrise og udløse grænseoverskridende bistand til at afhjælpe situationen^[6]

[1]<https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>.

[2]<http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20180202IPR97028/clean-energy-innovation-needs-a-change-of-mind-set>

[3]<http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20180112IPR91629/meps-set-ambitious-targets-for-cleaner-more-efficient-energy-use>

[4]<http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20171219IPR90606/energy-efficient-buildings-provisional-agreement-ep-and-council>

[5]<http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20171207IPR89713/energy-union-meps-adopt-their-initial-view-of-the-governance-set-up>

[6]<http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20170908IPR83456/sharing-gas-to-ensure-gas-for-all>

- Den 13. juni 2017: Europa-Parlamentet vedtog en lovgivningsmæssig beslutning om forenkling af energimærkninger for husholdningsapparater ved at indføre en skala fra A til G, der giver forbrugerne mulighed for at vælge produkter, der nedbringer energiforbruget og deres energiregninger^[7].

I december 2018 blev forordning (EU) 2018/1999 om forvaltning af energiunionen og klimainsatsen vedtaget på plenarforsamlingen. Ifølge forordningen skal hver enkelt medlemsstat fremlægge nationale energi- og klimaplaner, der skal indeholde nationale mål, bidrag, politikker og foranstaltninger for hver enkelt af de 5 dimensioner af energiunionen: dekarbonisering, energieffektivitet, energisikkerhed, det indre energimarked og forskning, innovation og konkurrenceevne.

Frédéric Gouardères / Francesca Beltrame
04/2019

[7]<http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20170609IPR77001/simplifying-energy-labels-for-home-appliances-to-a-to-g>

